

Razne novice iz Washingtona, D. C.

Pogajanja med Berlinom in Venezuelo glede otoka Margarita vzemirajo našo vlado.

NOVO POSOJILLO FRANCIJI.

Rekrutje v šatoriščih. Živečna predloga sprejeta v senatu, Registracija.

Washington, D. C., 31. maja. — Zavezna oblasta v vseh delih dežele so prejela danes novo, strogo naročilo, nadzirati zborovanja, ki so v zvezi s propagando proti vojakom registraciji dne petega junija, in prijeti vse govornike, ki hujskajo h krenju konkrisejskega zakona.

Akoravno je pravosodni urad prepričan, da tista nemški denar in nemški vpliv za takimi prizadevanji, vendar je uradno izjavljeno, da smatrajo te vplive samo za krajevne. Ne smatrajo jih za posledice organizirane agitacije.

Nekaj novega.

Washington, D. C., 31. maja. — Preden preteče teden dni, bo v senatu predlagano, med poletnimi meseci piniti malo kazalo za eno uro naprej. Trgovinski odsek bo sprejel te predloge priporočal.

Senator Robinson iz Arkansasa izjavlja, da je prejel na tisoče pism, v katerih hvalijo nameravano naredbo kot popolnoma primerno.

Rekrutje v šatoriščih.

Washington, D. C., 1. jun. — Vojni urad je danes naznanil, da bode pol milijona rekrutov, ki se imajo sklicati k zastavam v septembru, nastanjenih v 16 namesto prvotno nameravanih 32 vojaških taborišč in da bo velik del bodočih vojakov stanoval v šatorih namesto v lesenih kolibah (barakah).

Kakor je vojni minister pojasnil, so bile za zmanjšanje števila vojaških tabornišč merodajne v prvi vrsti nezadostne delovne in prevozne možnosti vsled pomanjkanja na denarju in gradivu.

Hitra pomoč potrebna.

Washington, D. C., 2. jun. — Več mesecev prej, nego je bilo sklenjeno, se bode nad 100,000 "ameriških vojakov prvega razreda" bojevalo v francoskih strelskih jarkih.

To je bilo danes naznanjeno, ko se

je generalni štab dalje posvetoval o položaju na bojnem torišču.

Dogovorjeno je bilo, poslati 4 ali 5 divizij državnih milic na zapadno fronto, "preden pade sneg".

Združene Države hočejo "živahno poseči vmes" in kar najhitreje vojno dokončati.

Novo posojilo Franciji.

Washington, D. C., 2. jun. — Vlada je danes posodila Franciji nadaljnjih 100 milijonov dolarjev.

Franciji dosedaj dovoljeno posojilo znaša \$200,000,000, skupno posojilo ententnim zaveznikom \$845,000,000.

Glede trimilijardnega vojnega proračuna, vstevši \$750,000,000 za ustanovitev ameriške trgovinske mornarice, je prišlo danes med posvetovalnim odborom zbornice in senata do popolnega sporazuma v vseh vprašanjih.

Monroejeva doktrina ogrožena.

Washington, D. C., 2. jun. — Iz baje zanesljivega vira je dospela vest, da se Nemčija trudi, pridobiti nadzorstvo nad otokom Margarita od venezuelske vlade, in sicer v svrhu opirališča za Učolne.

Državni departmet je naslovil tozadevno vprašanje na predsednika Gomeza.

Govorica je tu vznemirila. V državnem departmetu nočejo naznaniti nič natančnejšega in se omejujejo na namig, da je ugotovljeno, da je Nemčija venezuelski vladi stavila ponudbo; ali je bila ta ugodno sprejeta, ni znano.

Živečna predloga.

Washington, D. C., 2. jun. — Vlada je danes predlagala, da bode danes v senatu sprejeta.

S 37 proti 17 glasom je bil uvrščen pristavek senatorja Nelsona iz Minesote, ki podeljuje predsedniku polno oblast, prepovedati vsako spekulacijo v "bodočih dobavah", ki vpliva na ceno žita in moke.

Ce se ne bo ravnalo po prepovedi, potem sme predsednik dotično žitno borzo za dobo vojne zapreti.

Velik požar.

Hammond, Ind., 2. jun. — V benzolski tovarni tvrdke Inland Steel Co. v East Chicagu je prišlo davi do močne eksplozije, ki je povzročila požar. Kakih 2,500 družinskih delavcev je pomagalo gasiti.

CESAR KAREL OBLJUBLJA.

Svoboden narodni in kulturni razvoj enakopravnih narodov.

Kodanj, 1. jun. — Poročila iz Dunaja pravijo, da je povodom otvoritve avstrijskega parlamenta na tisoče delavcev ustavilo delo in se udeležilo shodov v raznih okrajih mesta. Velik obhod je bil prirejen kot demonstracija za mir.

Prestolni govor.

Amsterdam, 31. maja. (Čez London.) — Na slovesen in običajno sijajen način je bil danes, kakor brzojavljajo iz Dunaja, v veliki svečanostni dvorani prestolnega grada državni zbor odprt. Mnogi poslanci so prišli v svojih slikovitih narodnih nošah in nudili z zlatozarnimi uniformami dvorskih dostojanstvenikov in diplomatov, vijoličnimi opravi cerkvenih knezov in sivimi uniformami častnikov vstop mladostnega cesarja je bil pozdravljen z navdušenimi vzkliki, ki so se ponavljali, ko je vladar zavel poleg cesarice svoj sedež na prestolu, dočim so se člani cesarske hiše porazstavili za najvišjo dvojico.

Iz prestolnega govora, ki ga je cesar prečital z zvonicim, daleč slišnim glasom, in ki je bil večkrat prekinjen z navdušenimi demonstracijami, poudarjamo sledeča znamenita mesta: "K vodstvu države v usodopolnem času poklican, sem si bil že od začetka svest ogromne resnosti naloge, katero mi je previdnost naložila na rame. Toda v sebi čutim voljo in moč, svojo vladarske dolžnosti zvesto izpolnjevati in, sledeč zgledu mojega presvetlega prednika, z božjo pomočjo zadoščeovati svoji visoki službi.

Državni zbor.

"Državne koristi ne bodo dalje odstopale od tiste uspešne zahteve, katero jim lahko podeli dejansko sodelovanje narodnega zastopa, ki prav umeva svojo moč. Zato sem poklical Vas, gospodje poslanci, da zopet začnete svoje ustavno delovanje, in danes, ob začetku Vašega dela, Vas iz celega srca sprejemam kot dobrodošle.

"V polni zavesti ustavnih dolžnosti, ki sem jih prevzel od mojega presvetlega prednika, in iz lastnega najglobljega prepričanja Vam slovesno izjavljam mojo neizpremenljivo voljo, izvrševati mojo vladarsko pravico vsakčas v pravem, ustavnem mislu in neoskrunjene ohraniti ljudstvu vse svobode, ki mu po ustavi pristojajo.

Prosi pomoči.

"V zvestem, po meni naprošenem sodelovanju mojega ljudstva in njegovih zastopnikov vidim pomoč za uspeh moje delavnosti. Jaz mislim, da blagostanje države, katere veleslavni obstanek v viharjih svetovne vojne je bil varovan po trdni složnosti njenih državljanov, ne more v mirovnihih časih koreniniti v nobeni stvari varneje in trdnije, nego v neprelopljenih pravicah dozorelega, odmoljubnega in svobodnega ljudstva.

Uradna poročila o vojnih dogodkih.

Italijani zopet počivajo ob Soči in na Krasu, kjer nikakor ne morejo napreje.

Z OSTALIH FRONT MALO NOVIC

Vojna se menda res bliža koncu, kakor kažejo vsa znamenja.

Laška fronta.

Dunaj, 31. maja. (Čez London.) — Današnje poročilo avstro-ogrsko vojnega vodstva pravi:

"Italijansko bojno torišče: Na soški fronti so bili večeraj topniški boji. Med dnevom in nočjo sta bila blizu Sv. Ivana, severovzhodno od Tržiča (primorskega), dva italijanska sunka odbita.

Cadorna poroča dež in meglo.

Rim, 31. maja. — Na trentinski in karnski fronti sta večeraj močan dež in gosta megla omejevala topniške boje, a pospeševala patrolno delovanje.

Na julijski fronti je naše topništvo odgovarjalo izdatno sovražnemu streljanju, in napadajoče skupine so ovirale sovražnika v njegovih prizadevanjih, utrditi se v svojih novih postojankah. V bližini Vodič je naše topništvo razkropilo sovražne čete, ki so se zbirale k napadu.

V Albaniji so v ponedeljek zvečer naše albarske čete napadle sovražne irregularce ob zgornji reki Osum, 25 kilometrov vzhodno od Berata. Zasedli smo vasi Cerevoda, Velisest, Osoja in Cafa.

Ce Cadorna molči.

Videm (Udine), 31. maja. (Čez Pariz.) — Časopisi poročajo, da so se avstro-ogrsko čete pri poskusu, zopet osvojiti Sv. Ivan, v južnem odseku Kraške planote, strašno spopadle z Italijani. Med Italijani se je nahajal Gabriele D'Annunzio, pisatelj in pesnik, čigar delavnost in zgled je osrečeval vojske v junaški borbi. Boj se je končal z uničenjem sovražnika. (Italijanski glavni stan ni vedel doslej o tem junaškem čin niti izporočiti.)

Iz Dunaja.

Dunaj, 1. jun. (Čez London.) — Avstro-ogrsko vojni vodstvo je danes naznanilo:

"Italijansko bojno torišče: Na soški fronti je bil večeraj sorazmeren mir. Proti večeru so Italijani z močnimi oddelki podjeli zopet poskus, predreti našo fronto v vodiškem odseku. Napad se je zlomil v našem ognju.

"Davi so sledili blizu Jamelj zopet

vih zastopnikov vidim pomoč za uspeh moje delavnosti. Jaz mislim, da blagostanje države, katere veleslavni obstanek v viharjih svetovne vojne je bil varovan po trdni složnosti njenih državljanov, ne more v mirovnihih časih koreniniti v nobeni stvari varneje in trdnije, nego v neprelopljenih pravicah dozorelega, odmoljubnega in svobodnega ljudstva.

Pozna svoje dolžnosti.

"V spoznavi mojih dolžnosti napram ustavi in trdno držeč se moje, takoj po mojem nastopu vlade izjavljene radovoljnosti, popolnoma izpolnjevati te dolžnosti, moram obenem omeniti določbe temeljnega zakona, ki polaga samo v mojo roko odločitve v veliki priliki sklepa miru. Prepričan pa sem, da srečno uspevanje našega ustavnega življenja po brezplodnosti zadnjih let in političnih izjemnih stanjih med vojno, — ne glede na rešitev galiskega vprašanja, za katero je že moj presvetli prednik začrtal pot, — ni mogoče, ne da bi se ustava, kakor tudi upravne podlage vsega našega javnega življenja v državi in v kronovinah, zlasti na Češkem, razširile.

Bodočnost države.

"Prepričan sem, da bode spoznanje Vaše resne odgovornosti glede določitve političnih razmer in Vaše zaupanje v srečno bodočnost države, tako sijajno v strašni vojni okrepljeno, Vam, častiti gospodje, dalo moč, z menoj brž ko bo mogoče napraviti razmere, ki odpro pota svobodnemu narodnemu in kulturnemu razvoju enakopravnih narodov."

sovražni sunki, katere je doletela enaka usoda.

"Na karnski in tretinski fronti se ni pripetilo nič važnega.

Iz Rima.

Rim, 1. jun. (Čez London.) — V današnjem poročilu italijanskega vojnega urada je rečeno med drugim:

"V severnem kraškem odseku in ob fronti od Gorice do Plav je topništvo razvijalo znatno delavnost. V vodiškem odseku so v zadnji noči 'mnogostevilne, nakopičene čete' sovražnikov podjele hud napad proti našim postojankam na višinah 592 in 652. Po močnem topniškem streljanju pripravljeni in s trdovratnostjo izvedeni napad se je popolnoma izjalovil, ker so se naše čete trdno upirale in je ogenj naših baterij 'razkropil nakopičena ojačenja sovražnikova'. Sovražnik je utrpel težkih izgub in pustil 83 ujetnikov, med njimi tri častnike, v naših rokah.

Ugodno za Cadorna.

"Prišlo je do manjših, za naš ugodnih spopadov med našimi prednjimi stražami in sovražnimi ogledovalnimi skupinami v Posinski dolini in ob izviru reke.

"V zadnji noči so napadli sovražni zrakoplovci Videm in Červinjan ter spuščali bombe. Naši obrambni topovi so jih poglali v beg. Napravljena stvarna škoda je bila neznatna. Neki civilist je bil ranjen.

"Kot odgovor so bombardirali naši zrakoplovi z uspehom vojaške naprave pri Barkovljah, severno od Trsta."

Laški napad odbit.

Dunaj, 2. jun. — Rano davi se je sovržen napad blizu Gorice izjalovil. Sicer je bilo samo topniško streljanje ob Soči.

Med majnikom so naše čete na trolski fronti ujele osem častnikov in 728 mož ter uplenile deset strojnih pušek in tri granatne metalnice iz sovražnih postojank.

Naši zrakoplovci so zbili dva sovražna stroja v zračnih bitkah.

Nad 500 Lahov ujeti.

Dunaj, 3. jun. (Čez London.) — Avstro-ogrsko vojni vodstvo je danes naznanilo:

"V odseku Sv. Marka so oddelki stotnika Sonnewarda izgnali sovražnika iz njegovih prednjih zakopov. Ujeli smo deset častnikov in nad 500 mož ter uplenili štiri strojne puške.

"Italijanski zrakoplovci so bombardirali Trst in druge točke v Istri. V Trstu sta bila ena ženska in en otrok usmrčena."

Ce deluje domišljija.

Rim, 3. jun. — Avstro-ogrsko izgube od dne 14. do 29. maja so precenjene na 85,000 mrtvih, ranjenih in pogrešanih, med njimi pet generalov in 40 visokih častnikov. Sto topov je bilo "uplenjenih ali razdejanih". (Celo v uradnem poročilu je mogel Cadorna navesti samo 36 topov.)

"Giornale d'Italia" pravi, da bo cesar Karel kmalu proglasil Trst avtonomnim ali samoupravnim, tako da postane "svobodno mesto, kakor Bremen Hamburg". Proglas bode obsegal, kakor zagotavlja list, tudi splošno pomiloščenje.

Makedonska fronta.

Berlin, 31. maja. — Makedonska fronta: Vsled uspešnih spopadov na osrednjem zapadnega brega reke Vardar in v kolenu Crne so nemški in bolgarski napadajoči oddelki dobili v svoje roke številno ujetnikov.

Pariz, 1. maja. — Britanci so izvedli napad v okraju Karacteli. Nekaj bojevanja je bilo med prednjimi stražami v smeri Ljunnice. Znatno delavnost so razvijali zrakoplovci na obeh straneh. Sovražni zrakoplovi so spuščali bombe na Florino in Bukovo.

Britanski zrakoplovi so uspešno bombardirali sovražna taborišča blizu Bogdancu.

Rumunska fronta.

Petrograd, 31. maja. — Navadno streljanje se je vršilo.

Petrograd, 1. jun. — Položaj je neizpremenjen.

Ruska fronta.

Petrograd, 31. maja. — Navadno streljanje se je vršilo.

Berlin, 31. maja. — Rusko-gališka fronta. Položaj je neizpremenjen.

Petrograd, 1. maja. — Položaj je neizpremenjen.

V smeri Baranovičev je eden naših zrakoplovov med ogledovanjem padel in zgorel. Severozapadno od Podgajcev je sovražni zrakoplov z zažgalnimi krogli zažgal enega naših opazovalnih balonov, ki je padel v plamenih. Opazovalec je zgorel. V okraju Parziu, zapadno od Tekukiu, je bil eden naših zrakoplovov zbit po nemškem bojnem letalu in pilot usmrčen.

Berlin, 1. jun. — Blizu Smorgana, Baranovičev, Brodov in ob železnici ločov-Tarnopol je bilo streljanje živahnije, nego med zadnjimi dnevi.

Francoška fronta.

London, 31. maja. — Francozi so v protinapadu prepodili Nemce iz postojank blizu Mont Hauta v Champagni in zopet ustanovili svojo linijo.

London, 1. jun. — Pariz poroča začasen uspeh za Nemce severno od Moulin de Laffaux. Nemški napadi v verdunskem odseku so se izjalovili. Berlin pravi, da je položaj na fronti proti Francozom neizpremenjen.

Britanci poročajo malo pridobitev na fronti pred Arrasom in nekaj uspešnih napadov. Berlin poroča hud topniški spopad ob brežini proti jugu do Wytschaeta in obidite britanskih napadov dalje proti jugu.

Turška fronta.

Petrograd, 31. maja. — Kavkaška fronta: Dve turški stoniji sta poskušali napasti nas severozapadno od Kalkita, ali naši strelci so ju prepodili. Blizu Bitlisa je bila tolpa oboroženih Kurdov, ki so poskušali obkoliti našo živino, razkropljena. Turki, ki so poskušali približati se našim postojankam južno od Bancha (mezopotamska meja Perzije), so bili poglani nazaj od reke Diale. Velika vročina in vroči vetrovi prevladujejo.

Petrograd, 1. jun. — Kurdi nadaljujejo svoje nenadne napade na naše zakope. Blizu Revansira, severozapadno od Kermansaha, je 1,000 Kurdov na konjih napadlo naše postojanke. Bitka se vrši.

Veliki knez Nikolaj prijet.

London, 2. jun. — Petrogradski poročevalec za Exchange Telegraph Co. brzojavlja, da je bil veliki knez Nikolaj, bivši vrhovni poveljnik ruskih armad, prijet v zvezi z upori v Tiflisu v prid carizmu.

Skrivnostna novica.

Petrograd, 3. jun. — Pravosodni minister Perevčev je danes v naznanilu rekel, da so bile ukrenjene naredbe, ki nemški napad na Rusijo popolnoma onemogočajo.

Predlaga mirovno konferenco.

Petrograd, čez London, 3. jun. — Kot edino sredstvo za rešitev Rusije iz sedanje zmešnjave predlaga baron Rosen, bivši ruski poslanik v Združenih Državah in bivši član državnega sveta, diplomatsko konferenco z ententnimi zavezniki v določitve možne podlage za sklep miru s centralnimi vlastmi, češ, ker je prvotni vojni cilj — popolno uničenje sovražnika — postal brezupen in se vojna počasi razvija v bolj ali manj splošno onemoglost na obeh straneh.

Plemenski izgredi.

East St. Louis, Ill., 29. maja. — Trije belokožci so bili obstreljeni po črnih nocoj, in položaj je videti resnejši od ure do ure.

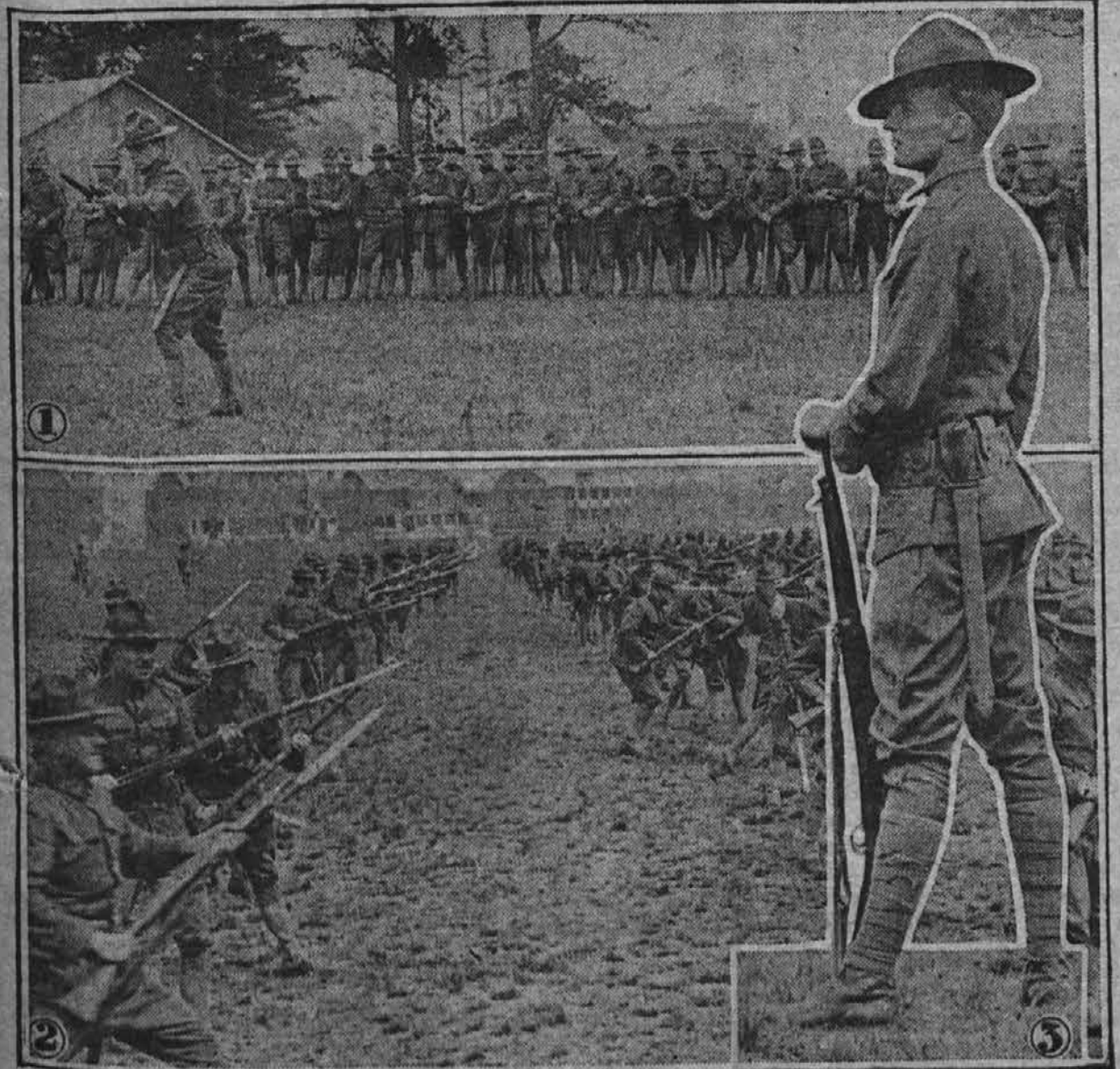
Črnci, oboroženi s puškami in revolverji, so se skupili v svojih odsekih mesta in ostri spopadi so se pripetili.

Plemenski izgredi, ki so se začeli snoči zaradi uvoza črnec za delo v tukajšnjih tovarnah za strelivo, so bili obnovljeni danes vkljub dejstvu, da je bilo število policistov pomnoženo in milica ojačena po treh četah illinojske konjice. Dva črnca sta bila obstreljena danes.

Krvava kramola.

Jerome, Arizona, 30. maja. — V tem rudarskem kraju vlada velika razdraženost in ogorčenost nad umorom dveh belokožnih rudarjev tekom krvavega spopada med štrajkarji. Dva druga sta bila po streljih smrtonovarno ranjena, eden istih je Robert Talby, superintendent rudnika.

Osemnajst let stari rudniški čuvaj Jim Evans je bil s strelom v srce usmrčen.

Photos by American Press Association.

PLATTSBURŽANI SE UČIJO, KAKO BRITANCI RABIJO BAJONETE PROTI NEMCEM.

V Plattsburgu kažejo vojaški učitelji svojim stotnikom, kako Britanci napadajo in odbijajo udarce z bajoneti. Vojaki so razdeljeni v skupine, da napadajo "slamnaté močice", nasajene na palicah ali viseče z žlebov stotniških kolib. — Na slikah, ki pojasnjujejo vajo z bajoneto, kaže št. 1 Theodore Roosevelt ml., ki uči četo; št. 2 je stotinja pri vaji z bajoneto; št. 3 je Archie Roosevelt, dijak v taborišču.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inorp. I. 1899. v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois. Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol leta.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četrt leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEK
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznaujo **POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.**

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglaševanje pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

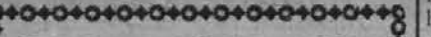
Published Tuesdays and Fridays by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.

Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 4. jun. — Velik dan so imeli večeraj naši ljubitelji pevske, glasbene in dramske umetnosti, in danes govorijo po vsej naši naselbini in tudi v krogih drugorodcev z navdušenim priznanjem o slovenskih pevkih in pevcih ter igralcih in igralcih, ki so nastopili večeraj popoldne in zvečer na odru Sternove dvorane. Večerajšnja prireditev je obsegala koncert in predstavo. Oba dela sta uspela zaradi izvrstno, kakor se glasi splošna sodba. Zlasti uspeh koncerta pod vodstvom gospe Ane Anton Nemanich je bil velikanski. O vsem tem več prihodnjik, ker smo danes za nepristransko kritiko še prepolni navdušenja. Omenjamo danes samo še, da je bila udeležba popoldne pičla, a tem številnejša zvečer, ko je bila prostrana dvorana napolnjena do zadnjega kotička in sicer z občinstvom, v katerem si videl zbrano vso našo inteligencijo iz Joliet in Rockdala ter tudi nekaj ljubih gostov iz La Salla, Ill. Željo izražajo mnogi, da bi se prireditev v kratkem ponovila, kar pomeni najvišjo pohvalo.

— Nova maša. Č. g. Frank Mihelčič, naš rojak, bo pel svojo novo mašo dne 17. junija popoldne ob polenajstih v slovenski cerkvi sv. Vida v Clevelandu, O. Posvečen v mašnika bo dne 12. t. m. v St. Paulu, Minn., in sicer ga bodo posvetili preč. nadškof John J. Ireland, D. D.

— Srebrna maša. V nemški katoliški cerkvi sv. Janeza Krst. bodo imeli v sredo, dne 6. junija, lepo slovesnost. Rev. Father Bernard, O. F. M., bo ob poldeseti uri popoldne služil svojo srebrno sv. mašo. V čast srebrnega jubileja njegovega mašništva se vrši tekom tega tedna več svečanih prireditev v nemški dvorani sv. Janeza. Rev. Father Bernard je bil rojen na Nemškem, odgojen in posvečen v mašnika pa v Ameriki. V Joliet je prišel kot župnik cerkve sv. Janeza v februarju 1914.

— Kupite obveznico posojila za svobodo (Liberty Loan Bond) in pomagajte končati vojno.

— Nad 5,000 oseb je bilo v poulični paradi na Spominski dan v Jolietu, tako da je bila demonstracija prav impozantna vključno oblačnemu nebu, ki je vmes rosilo.

— Kupite obveznico posojila za

svobodo in pomagajte Stricu Samu dobiti vojno.

— Za \$1 na teden lahko kupite 50-dolarski Liberty Bond, za \$2 na teden pa 100-dolarski Liberty Bond v vsaki banki jolietiski. Sedaj je čas. Požurite se!

— Do dne 15. junija 1917 se sprejemajo subskripcije. Dvatisoč milijonov dolarjev mora ameriško ljudstvo takoj subskribirati ali podpisati, da usposobi svojo vladno voditi vojno za svobodo in ljudovlado, voditi jo do sijajne zmage in tako brzo končati pokolj in pustošenje. Stric Sam ne gre v vojno iz sebičnosti, ampak za osvoboditev narodov, ki so stekali pod bremenom militarizma in trinoštva. Za to vojno je treba denarja takoj. Zato se, tudi Vi odzovite oklicu in kupite obveznico posojila za svobodo!

— Vsaka banka ima na prodaj takozvane Liberty Loan bonde.

— Če ste prestari za boj, pa niste prestari za nakup obveznice posojila za svobodo.

— Za ljudovlado (demokracijo) proti samovladi (avtokraciji) kupite vsaj en Liberty Loan bond.

— Dopis iz ujetništva. Prejeli smo sledečo cenzurirano dopisnico iz Italije:

"Sulmona, Italija, 2. maja 1917. — Slavno uredništvo Am. Slovenca, Joliet, Ill., U. S. A. Z največjim spoštovanjem podpisani Ivan Lesjak, tačas italijanski vojni ujetnik, se obračam do Vas s sledečo prošnjo: Objavite v Vašem cenj. listu doli sledečo notico. Jaz iščem svojega bivšega prijatelja, kateri se nahaja v Ameriki in na drugi način zanj ne morem izvedeti. Notica naj se glasi:

"Ivan Lesjak, iz Grahovega, Primorsko, iščem Andreja Kavčiča iz Grahovega in p. d. Kavcovega Miha iz Koritnice, Bravčeve, svoje bivše prijatelje, ter jih prosim, da mi, ako mogoče, pošljejo kako denarno podporo. Sedaj se nahajam v Italiji v vojnem ujetništvu pod naslovom: Ivan Lesjak, prigioniero di guerra, Caserma Umberto I., Sulmona, Italia. Prosim jih najvjudneje, da bi mi poslali, povrnili jim bom gotovo; od stare domovine sem bolj zapuščen. Želim jim skorajšnjega svidenja."

Ponavljajoč še enkrat svojo prošnjo, se Vam za blagohotno uslugo že vnaprej zahvaljujem ter beležim z odli. spoštovanjem Ivan Lesjak."

— Prošnja za pomoč. Še drugo dopisnico smo prejeli iz Sulmone v Italiji z dne 16. aprila t. l., iz katere pomenimo sledeče:

Anton Mihevc iz Logatca, Kranjsko, bivši Amerikaneec, sedaj kot avstrijski vojak nahajač se v italijanskem vojnem ujetništvu, išče svoji sestri v Waukeganu, Ill., ena Frances omož. Schiffer in druga Mici omož. neznanokako, ter jih prosi za denarno pomoč 20 dolarjev, ki se jih naj pošlje (po njegovi želji) preko banke Am. Sl. Anton Mihevc je bil Amerikaneec 9 let in ga je zadel usoda, kakor sam pravi, da mora pomagati reševati veliko evropsko vprašanje. Njegov sedanjí naslov je: Anton Mihevc, prigioniero di guerra, Caserma Umberto I., Sulmona, Italia.

— Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglasite pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

Anaconda, Mont., 30. maja 1917. — Tukaj na zapadu imamo že od septembra m. l. vedno zimo. Danes celi dan sneži.

Naš zapad mora se nadalje obdržati svoje prvotno ime "Wild West", t. j. divji zapad. Rokovnjaci so na dnevnem delu, zlasti v Buttu. Malo je dni v letu, da bi ne videli v listih, da je bil kdo oropan, ranjen, ali ubit. Vse to pa seveda v imenu prosperitete in za "vsemogočni" dolar.

— Odkar se Amerika nahaja v vojni, se je tukajšnja bakrena družba zavarovala za vse eventualnosti. Vsi topilniški prostori so skrbno ograjeni in ponoči se od daleč vidi okrog in okrog lučke, kakor kat. cerkev pri polnočnici. Avstrijec ali Nemec noben ne more dobiti dela. Pozneje sem izvedel, da kdor je že tu delal, da bo delo dobil, ako ima posebnega prijatelja, ki posreduje za njega pri družbi (za kar pa ne morem jamčiti).

Poročevalec.

Eveleth, Minn., 25. maja. — G. urednik, vse je bilo "all right". Vaš glas, s katerim ste klicali naše ljubše sorojake sosedo na našo veselico dne 13. majnika, se je slisal po vseh sosednjih naselbinah in prihiteli so k nam dragi gostje iz Aurore, McKinleya, Gilberta, Virginije, Chisholma in celo daljnega Hibbinga in so pomagali povečšati našo veselico, katera je prav dobro izpala. Igralci in igralko so prav dobro rešili svoje vloge, vse je pa prekosila "ta micasta Mecona", ki je tako lepo izpeljala svojo ulogo, da bi jo bolje ne mogla tudi najbolj spretna gledališka igralka. Že njeno go-

renjsko narečje, njeno ponašanje, njena oprava, vse, vse je bilo pač več kot tisoč funtov smeha vredno. Še zdaj jo vidimo pred očmi z njeno rudočo mareljo, pa z njenimi "aranejami". Pa tudi druge vloge so bile mojstrsko izpeljane in so morale zadostiti občinstvu.

Prav lepo so uprizorili tudi naši "mali" dolgo in precej težavno igrano "Človeški poklic". Govorili so, čeravno tu rojeni in v angleški šoli vzgojeni, prav pravilno slovensko, da jih je bilo veselje poslušati.

Pa mladi vojaki, kako so se zopet postavili, pa zapeli navdušeno novo vojaško koračnico!

In pesmi, kako lepo so se glasile iz grl mladih deklic in so ponesle naše misli tja na rojstna tla, kjer smo preživeli srečno, brezskrbno mladost.

Pa novi mešani zbor se je tudi postavil in je vse svoje pesmi za prvi nastop prav dovršeno izpeljal. Veselica je bila tudi v gnetnem oziru prav povoljna in je prinesla, kakor smo slisali v cerkvi, zopet par stotakov za izplačilo dolga na cerkvi.

Hvaležni smo pač dragim gostom iz sosednjih naselbin, ki so nam tako lepo pripomogli do lepega uspeha veselice in prosimo že zdaj, da bi nas o prihodnji veselici, ki se bo, kakor slišimo, vršila dne 17. junija v Auditorium dvorani, zopet radi obiskali. Pri tej veselici se bo, kakor se obeta, posebno postreglo z dobro muziko, ki jih bo zasakala po prostornej dvorani v toliko zaželenem plesu.

Zahvala pa gre tudi vsem domačinom za tako mnogoštevilen obisk, kakor tudi vsem igralkam in igralcem, vsem pevkinjam in pevci, ki so pomagali povzdigniti veselico, posebno še pevčev iz oddaljene Sparte, ki so žrtvovali čas in denar za vožnjo pri udeleževanju pevskih vaj.

Želim vas slisati pri prihodnji veselici zopet na odru!

Evelethčan.

Gilbert, Minn., 28. maja. — Spoštovano uredništvo Amerikanskega Slovenca, bi Vas prosil za malo prostora v našem katoliškem listu, ker je iz našega kraja tako malo dopisov.

Delavski razmere so prav dobre. Plače so jako lepe. A je pa to križ, ko je taka silna draginja, da je za premisliti ni.

Sedaj se sliši, da se morajo popisati vsi od 21. do 31. leta starosti za v vojsko, pa nič razločka, ali si državljani, ali ne, vsi te starosti. Kako se nam bližajo žalostni in resni časi v dvajsetem stoletju. Bog se nas usmili in Marija Majniška prosí za nas! Sedaj te pa vprašam, človek moj, ki praviš, da si v svobodni deželi: tu imaš svobodo, oglej si jo, ki praviš: "Kaj bom hodil tukaj k sv. maši, tukaj ni Boga, tu je svoboda". Ja, svoboda, a umreti boš pa moral in račun dati večnemu Bogu. Žalostno je pa to: Velikonočni čas je minul, a je resnica to, da je veliko med našim narodom ljudi, ki letos niso opravili sv. velikonočne spovedi; pa tudi ženski spol je tak. O Bog, koliko si žaljen po nezvestih svojih otrocih!

Velikonočni prazniki so minili, z njimi tudi velikonočni čas. Lepo smo jih obhajali tu v Gilbertu. Pa ne vsi: tisti ne, ki še velikonočno nedeljo se niso hoteli ene sv. maše udeležiti, še manj pa sv. Rešnje Telo prejeti velikonočni čas. Žaljen je Bog v dvajsetem stoletju, vse ruje, staro in mlado, proti cerkvi, proti Bogu. Le pogledj, človek moj, malo okoli sebe, kako se posvečujejo nedelje in prazniki. Ni čuda, da nas Bog tepe s krvavo šibo po širni zemlji. Kako narod narodu nasprotuje, ker so zavržli največjo zapoved, ki se glasi: "Ljubi Boga iz vse svoje moči, iz vse svoje duše, svojega bližnjega pa kakor samega sebe." Ta je največja zapoved.

Dalje naznanjam, da je bil naš g. župnik M. Bilban tri tedne hudo bolan, a sedaj je pa zopet ozdravel, Bogu naj bo hvala zato.

Sv. misijon bomo imeli od 8. do 15. julija, vodil ga bo častiti g. Bajec, slovenski misijonar iz St. Paula, Minn., ter bo že še v tem listu opisano pozneje.

Vse hvale in ponosa so pa vredni bratje in sestre J. S. K. Jednote tukaj v Gilbertu, šte. 20. Za izpremembo imena so bili samo 4 glasi; da pa ostane po starem "Katoliška", so pa vsi ostali društveniki. To je lepo. Pojdite se solit, vi socialisti rudečkarji! Jednota je naša. Tako jo hočemo imeti do groba. Vsi mi bratje in sestre naredimo en korak, pa s srcem in z ustmi recimo: Samo do tu, pa ne več naprej! Zadoosti je spanja in kimanja. Ne dajmo, da bi z nami take mevze pometale. Trdno stojmo kot skala!

Pa se sliši, da bi našo slavno J. S. K. Jednoto združili z Narodno Jednoto. Ne pustite, bratje in sestre, tega nikdar ne! A naša slavna Jednota se mora združiti s Kranjsko-Slovensko Katoliško Jednoto, če se kedaj hočete združiti katoliški Slovenci. Recimo vsi to! Potem bo ta slavna zveza podobna gorčičnemu zrnu, ki je posejano v dobro zemljo in bo obrodilo stoteren sad. Mi pa, bratje in sestre, delajmo vsi za enega, eden za vse! Pa mi očete in matere vpišimo mi vsi naše male otročiče v Otroški oddelki! Pozneje, ko bodo izpolnili 16. leto, bodo

pa k Jednoti pristopili kot člani. Potem bomo mi izpolnili svojo bratovsko dolžnost do svojega bližnjega.

Sedaj pa sklenem ta revni (Oho!) dopis in Vas, g. urednik, prosim, da pride na beli dan. Tebi, list, pa želim veliko novih naročnikov. Z Bogom! Frank Ulčar, brat J. S. K. J.

Greaney, Minn., 26. maja. — Častito cerkveno predstojništvo cerkve sv. Jožefa je velikodušno podelilo tukajšnji cerkvi sv. Brigite se prav dober harmonij brezplačno. Za ta dragoceni dar se vsi farani cerkve sv. Brigite na Greaney prav pristočno zahvaljujemo v prvi vrsti č. g. John E. Schifferju, zahvaljujemo se pa tudi ondotnim cerkvenim ključarjem in ključem iz dna hvaležnega srca: Tisočro Bog povrni!

Storili ste nam s tem veliko dobroto, katere ne bomo nikdar pozabili. V imenu vseh hvaležnih faranov.

Rev. Anton Leskovic, župnik. John Mlačnik, Matt. Malevič, cerkvena ključarja.

Pittsburgh, Pa., 28. maja 1917. — Slavno uredništvo! Odkar sem se zadnjič oglašil, je naraslo več novic, največ žalostnih. Zatorej Vas prosim, da mi odmerite majhen kotiček v predah nam prižubljene lista "A. S."

Pretečeni pondeljek, dne 21. maja, je tukaj umrl velespoštovani in vsem Slovincem in Hrvatom dobro poznani gostilničar g. John Jambrožič. Pokopali so ga v četrtek 24. maja. Spreved se je pomikal od hiše žalosti, 4517 Butler st., do slovenske cerkve, kjer je daroval sv. mašo zadušnico naš č. g. J. C. Mertel s pomočjo dveh drugih duhovnikov. Po končanih obredih se je spet spreved nadaljeval proti pokopališču Matere Božje v Sharpsburgu, kjer počiva že mnogo prijateljev in znancev pokojnikovih.

Ranjki Jambrožič zapušta zraven prežalostne soproge in otrok brata, kateri živi v Jolietu in se je udeležil pogreba s sinom.

Če bi hotel ves življenjepis pokojnikov opisati, bi porabil vseh osem strani vašega lista, toda v kratkem povem, da je bil blaga duša. Pomagal je vsakemu z dobrimi nasveti in drugimi sredstvi. Kot mnogoletni natakari si je prihranil primerno svoto denarja, da je mogel sam na svojo roko začeti. Ker je bil prižubljen, si je zraven Slovincem in Hrvatom prikupil mnogo angleških prijateljev.

Sorodnikom pokojnega naše sožalje; našemu nepoznanemu Johnu bodi lahka zemlja in naj mu sveti večna luč!

Gospa Štoklja je pretečeni teden bila precej "busy" v naši naselbini. V hiši Ivanuščevih je pustila prvorojenčka, toda ni mu bilo usojeno, da bi razveseljeval stariše; takoj po sprejemu sv. krsta se je preselil v nebesa.

G. Nikolaj Starašiniča je obdarila s krepko hčerko, katero so večeraj krstili. Čestitamo!

Tudi v hiši rojaka Frank Kreseta se je oglasila ter pustila fanta. Toda tam je bolj žalostno, kajti eno uro pozneje, ko je otrok zagledal luč sveta, so morali očeta odpeljati v bolnišnico. Boluje na pljučnici. Našemu spoštovanemu rojaku želimo, da kmalu okreva. Poročevalec.

Tooele, Utah. — Velečlenjeni urednik! Že dolgo ni bilo nič slišati iz našega kraja, zatorej sem se jaz nameril oglašiti, da mi natisnete par vrstic. Kaj posebnega nimam sporočiti, ker tukaj v tej državi je skoraj vse po starem. Zima nas ni še zapustila, je skoraj vsaki dan bolj mraz. Res smo imeli par lepih dni v aprilu, ali v maju nas obiskuje zimsko vreme.

In moram tudi opomniti, da bode tukaj v našem mestu postala velikanška suša. Ali dragi rojaki, ta suša ne bo postala od sape, niti zaradi pomankanja dežja. Ta suša bode izhajala od tistih žen, katere ne pustijo svojim možem piti nobenih opojnih pijač. Ali mi ubogi delavci ne vemo, kaj bomo počeli, ker si ne bomo mogli privoščiti kozarec "fršnega" poizirka, bomo morali imeti suha grla.

Zatorej bomo tudi pustili in rajši omenili kaj o delavskih razmerah. Res, tukaj se dela na vso paro. Tukaj imamo eno rudotopilnico ter smo mi Slovenci v njej zaposleni, da si prislužimo vsakdanji kruh, da si preživimo svoje družine. Res je pa tudi dandanes tukaj strašanska draginja, jaz vam ne maram tega opisati, kar smo dočakali. In dragi amerikanski Slovenci, jaz vam zagotavljam, da se bode še na slabše obrnilo, kakor nam obetajo kapitalisti.

Zdaj pustim to in hočem kaj družega omeniti. Jaz in naši Tooeleški fantje hočemo prositi enega mojega Jolietkega prijatelja, da bi nam poslal nekaj krasotic ali naših slovenskih deklic, zakaj mi bi se radi podali v zakonski jarem ali ni mogoče, zato ker tukaj ni nobene priložnosti, ker ni v našem mestu nobene krasotice. In zatorej prijatelj, stori to, kar te mi prosimo, in stori to v dobri volji. (Ali ne utegnete priti rajši Vi v Joliet na ogled? Op. st.)

Mislím, da je to zadosti za to pot. Kaj več drugič. Želim Am. Sl. veliko naročnikov in predplačnikov in Vam priporočam, rojaki, naročite si ta list,

ker je najboljši v Ameriki za naš katoliški narod. In pozdravim vse rojake v Jolietu in ostanem vaš zvesti Naročnik.

OSAMLJEN.

Zložil M. Šuklje, Anaconda, Mont.

V jeseni, ko listje od drevja odpada, narava žaluje, ker mladost je preč; ptički zbežijo, bojijo se mraza, glasla veselja tu čuti ni več.

In zima prikima, zginuli so ptički, le redek ostal je v grmovju pri nas; in on me spominja na čase nekdanje, le on me spominja na mojo mladost.

Ko štel sem prijateljev si zvestih obilo, bil srečen med njimi in čast sem imel; edino le to me je zmer veselilo, da v njihovi družbi bi vedno živel.

Smo z roko v roki si srečo voščili, prijateljske pesmi i peli smo vmes, pri vinu srovaštvo smo vsi pozabili, čas radosti, sreče to bil je zares.

V jeseni kot ptički od nas lahkokrili zbežijo v daljni neznani nam kraj, v nesreči prijatli, poprej ti obili, zbežijo od tebe in ni jih nazaj.

Izginja prijaznost, zbežijo prijatli kot zginjajo ptički z domačih poljan; kdor prej te je ljubil, on zdaj te sovraži, v najhujši potrebi ostal bodeš sam.

Le malo ostalo vas zvestih je meni, le redki občutite mojo boleost, žalujete z mano kot ptički v jeseni in upate z mano na boljše vigré.

Zato pa hvaležnost vam bodi stotera, zvestoba povrnil vam srčno bi rad: To želja, le želja je mojega srca, da skupno dospemo v nebeško pomlad.

Zopet tožnado.

Kansas City, Mo., 1. jun. — Več krajev v državah Missouri, Oklahoma in Kansas je danes pozno popoldne ob-

iskal strašen tornado. Prizadeto ozemlje je od zunanjega sveta popolnoma odrezano. Tornado je zrušil na stotine hiš in usmrtil po zadnjih poročilih trideset oseb. Kansas City, Mo., 2. jun. — Strašni vrtinčasti vihar, ki je razsajal več dni v štirih državah — Oklahoma, Arkansas, Kansas in Missouri —, zahteval 23 žrtve na človeških življenjih, ranil in pokvečih več sto oseb in povzročil škodo na lastnini, ki znaša na milijone dolarjev, je minil.

Gimnazijec ženin.

Na Madžarskem se je v Maroč vsaršeley zaročil 18leten dijak z mladim dekletom. Zaroko je sporočil tudi ravnatelju, ki je sklical profesorja na posvetovanje, če more biti gimnazijec ženin. Konferenca je odločila, da zaroča še ni vzrok za izključitev iz šole, le na gimnazijsko ne sme hoditi več kot reden učenec, temveč lahko ostane zapisan kot izreden slušatelj.

Carl Schreiber

Chicago Phone 3496.

519 Marble St. :: Joliet, Illinois

SLOVENSKI BARVAR IN SLIKAR.

Barvam poslopja, znotraj in zunaj ter opravljam vsak posel, ki spada v barvarskega obrta področje.

Obešam stenski papir.

Pri prehladih

vdrgnite vrat in prsa, kakor tudi stopala s

© Dr. Richter-Jevem

PAIN-EXPELLER

Učinkuje takoj olajšljivo in prijetno.

Jedino pravi s varstveno znamko sidra

25c. in 50c. v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street, New York, N. Y.

College of Saint Thomas
UNDER THE CONTROL & DIRECTION OF ARCHBISHOP IRLAND
Saint Paul Minnesota

A CATHOLIC MILITARY COLLEGE
Ranked as an Honor School by the War Department
College Commercial Academic Preparatory
Careful Mental, Moral and Religious Training
Eight Hundred and Thirty Students From
Twenty-Five States Last Year.

FOR ILLUSTRATED CATALOGUE ADDRESS
Very Rev. H. Moynihan, D. D. Pres.

Poskusite Novo Pivo
Old Lager
••••• V STEKLENICAH •••••
Je BOLJŠA in okusnejša pijača, kot katero drugo pivo.

IZDELUJE GA
Joliet Citizens Brewing Co.
Oba telefona 272
Dobite je vseh boljših salunih v Jolietu

Union Coal & Transfer Co.
515 CASS STREET, JOLIET, ILL.
Piano and Furniture Moving.
Chicago telefon 4313. Northwestern telefon 416

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod
Ustanovljen 1. 1895.

Anton Nemanich in Sin
1002 N. Chicago Street
Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mrtvaške vozove in kočije.

Na pozive se poslužiti vsak čas ponoči in podnevu.

Kadar rabite kaj v naši stroki se oglašite ali telefonajte. Chicago tel. 2875 in N. W. 344.

Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

Družba

sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH
SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 20. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA NEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik.....GEO. WESELECH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

ŠTEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICHI, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEK, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani (icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljave se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

Dr. Janez Bleiweis in njegova doba

Postanek in razvoj narodno-političnega programa Slovencev do razcepljenja v konservativno in liberalno stranko.

SPISAL DR. DRAGOTIN LONČAR.

I.

Slovenski narodni preporod.

1. Narodni preporod Slovencev je posledica idej prosvetljenosti in francoske revolucije. Kakor drugi Slovani, tako so se tudi Slovenci narodno preporodili pod vplivom francoske filozofije XVIII. stoletja, ki je povzročila dobo prosvetljenosti in velike revolucije v celi zapadni Evropi.

Franco skafilozofija, odvisna od angleških mislecev XVII. stoletja, kritikuje in ruši dotlej veljavne cerkvene in državne razmere. Njene zahteve so: uničenje verskih predprav, fevdalizma in absolutizma, uvedenje verske strpnosti, svobodno znanstvo, svobodna obrt in trgovina, sodelovanje naroda pri vladi ali ustavnost.

Doba prosvetljenosti izpolnjuje le nekatere teh zahtev, n. pr. ustanovitev ljudske šole in osebno osvobodjenje tlačanov, ker so bili voditelji tega gibanja višji sloji, zlasti pruski kralj Friderik II., nemški cesar Jožef II. in ruska carica Katarina II. Pri nas sta pridobila v ljudski šoli skromno mesto slovenski odlični tedanja pedagog Kumerdž in Japelj.

Na Francoskem so se navzeli novih idej srednji sloji in jih dovedli do zmage: osvobodil se je tretji stan, meščanstvo, gospodarsko in politično. Iz Francije se je potem razlilo to svobodnomiselno gibanje kakor povodenj po ostali zapadni Evropi. In ko so padle verske in dinastične, lokalne in stanovske predprave, potem se je mogla roditi narodna ideja.

2. Prosvetljeni vladarji so na podlagi naukov francoske filozofije reformovali državo, naloga slovanskih in torej tudi slovanskih buditeljev je pa bila, da izvajajo iz njenih naukov posledice z ozirom na narode. Slovenci so poznali francosko filozofijo direktno in indirektno.

Prvi slovenski pesnik in časnikar Valentin Vodnik (1758—1819) stoji pod vplivom Žige barona Zoisa, ki je bil pristaš francoskih enciklopedistov in je poznal francoske razmere iz lastne izkušnje. Tedanje narodno delo se je gibal zlasti v dvojni smeri: v zgodovinski in jezikoslovni. S prvo je bilo treba vnesti zavest in ljubezen do lastnega naroda, drugo je pa bilo izoblikovanje pogojev za literarno delovanje. Zato vidimo, da je Vodnik poleg pesnika tudi zgodovinar in jezikoslovec, kakor večina narodnih buditeljev. Zois ga je pa obenem pridobil za to, da je začel izdajati tudi prvi slovenski časopis "Ljubljanske Novice" (1797. do 1800.), v čemer je predhodnik Bleiweisov. To je bil za tedanje čase smel poizkus, presmel, ker so bile splošne razmere zelo neugodne, tembolj pa še položaj Slovencev. Ni moglo biti drugače, da je zanemarjenost in zaostalost, ki smo se v njej nahajali, onemogočila nadaljnje izdajanje lista.

Dočim so se bili doslej le posamezniki seznanili s francoskimi idejami, je postal ta direktni vpliv splošen, ko je zasedel Napoleon I. slovenske in hrvaško-srbske dežele ter jih združil v

Tako je nastala jugoslovanska ideja, ki je blagodejno vplivala na slovanski narodni preporod. Zlasti koroški in štajerski Slovenci kot najbližji sosedje so se oklepali ilirizma, proslavljajoč Gaja in Stanka Vraza, ki je bil glavni njegov oznanovalec med Slovenci. Dr. Stefan Kočevar pravi o Gaju, da je on rešil Hrvate narodne smrti, in dostavlja: "Srečni mi, ki v tem času živimo na zemlji". Vraza imenuje leta 1835. apostola, ki poslan od slovenskega duha razširja med Slovenci pravo vero.

Prvi Kranjci te dobe, ki so se smatrali za Slovence in Slovane, so bili nekateri dijaki, ki so studirali v Karlovcu in pod vplivom ilirizma začeli širiti narodno misel. Glavno so to bili trije ljubljanski bogoslovci: Lovro Pintar, Anton Žakelj in zlasti Luka Jeran. Od njih se je navzel slovenskega narodnega duha tudi dr. Janez Bleiweis (1808—1881).

5. Dr. Bleiweis je živel 17 let v tujini (1826. do 1843.), na Dunaju, kjer se je pridno bavil z zdravniškimi vedami. S slovensko knjigo se ni pečal, tem manj s slovensko narodno mislijo; zato je mnogo pozabil, kar je prinesel s seboj znanja slovenske izza svoje mlade dobe, ki jo je bil preživel na Slovenskem. V njegovi rodbini je vladala nemščina; saj je bil takrat slovenski jezik iztisnjen iz javnega in društvenega življenja, iz višjih šol in uradov, le na kmetih in v cerkvi se je ohranil, toda zelo popačen: pomemben in poitaljančen. Bleiweisov oče, sestra, brat, mačeha, njegov strije — vsi mu pišejo nemško. Postal je zaveden Slovenec v prvi vrsti po občevanju z Jeranom, ko je prišel v Ljubljano kot profesor na tedanjo medicinsko-kirurško šolo in kot tajnik kmetijske družbe za Kranjsko. V letih 1843. do 1846. je večkrat poiskal Jerana v semenišču zaradi pojasnil v jezikovnem oziru. Jeran mu je bil sploh pomočnik, kar priznava dr. Bleiweis sam, ko se mu je izročilo uredništvo tednika, ki ga je izdala kranjska kmetijska družba po posredovanju nadvojvode Ivana: "Kmetijske in rokodelske Novice" (pozneje gospodarske, obrtniške in narodne).

"Novice" so bile drugi slovenski časopis; prvi list, ki je prišel na svetlo dne 5. julija 1843. leta, se je tiskal v 500 iztiskih, a že v drugem četrletju se je natisnilo 800 iztiskov. O Bleiweisu in sodelavcih "Novic" piše Prešeren Vrazu 1843. leta, da so slovenske napol zmorni in da njih članke prevaja Malavašič. Dr. Bleiweis sam pripoveduje, da je bil pri listu nastavljen Malavašič kot prevajalec; ker je bilo takrat še zelo malo slovenskih pisateljev in je bilo treba največ prevajati iz drugih jezikov.

Matija Majar pozdravlja izdajanje "Novic" v pismu na Vraza z naslednjimi besedami: "Novice" so za nas v naših krajih (na Koroškem) prva stopinja, pa najpotrebnejša zato, ker nihče ne more storiti druge stopinje, ako ni storil prve. Prav je, da so se začele izdajati v bohorici, od početka se mora početi in potem dalje. Ko mine pol leta, bi bilo dobro dati kakšen sestavek i v ilirskem pravopisu. Slo v teh "Novicah" je prav naroden, slovenski, razumljiv vsakemu i najprostejšemu in najučenejšemu se mora dati za izgled, dasi se nahajajo tudi provincializmi in poleg tega i germanizmi. "Novice" bodo zbudile i nas Slovence, da se vzdramimo. Trdina pravi o "Novicah": "Urednik tega časnika ni gledal le na to, da bi imel kaj dopisov v svojem listu, ampak je tudi pazil, da so bili dopisi, če ne vselej izvrstni, pa vsaj taki, ki so se z dobro vestjo smeli ponuditi tudi bolj omikanim bralcem."

"Novice" so bile središče in ognjišče, okrog katerega so se zbirali slovenski pisatelji, mnogim izmed njih so bile prva šola v pisanju; one so budile med narodom veselje do branja in s tem obenem slovensko zavednost. Zlasti so navduševale posvetnjake in duhovnike politične pesni, ki jih je objeoval glavni pesnik "Novic", Ivan Vesel Koseski, s svojo bombastno-patetično obliko in fantastno-romantično snovjo. Predvsem omenjam slavnostno pesem "Slovenija" ob priliki prihoda cesarja Ferdinanda I. v Ljubljano 1844. leta, ki je prvikrat rabila izraz "Slovenija" v javnosti in zbudila posebno v mladini zanimanje za slovensko pesništvo. Kakor z "Novicami", tako je širil dr. Bleiweis slovensko zavest tudi s prirejanjem javnih govorov in s slovenskimi pesnimi v ljubljanskem gledališču.

Važno za nadaljnji razvoj slovenskega narodnega preporoda, zlasti v javnem življenju, je bilo to, da so se slovenski dijaki shajali na Dunaju z drugimi Slovani in se tu navzeli narodne ideje. Med Slovenci sta bila prešinjena narodnega duha posebno Peter Kozler in Matej Cigale; njima se je pridružil Anton Globočnik. Ko sta prva dva leta 1846. odšla, je ostal Globočnik sam; on je edini občeval z drugimi Slovani in jim pomagal prirejati slovenske zabave. Na Globočnika je kot dijaka v začetku 40. let narodno vplival Luka Jeran. Sredstvo za zbujanje narodne zavesti so bile v prvi vrsti zabave, plesi in koncerti ali besede. Jeran piše Vrazu leta 1845. o pojedini pri baronu Zoisu, kjer so samo slovensko govorili, in o slovan-

skem plesu na Dunaju, kjer sta dva Slovence plesala "kolo": Peter Kozler in Henrik Martinak, sin profesorja Martinaka.

6. Kulturni in politični panslavizem, kakor sta ga zasnova Safarik in Kollar, je naletel na odpor še pred letom 1848. Proti Kollarjevi slovanski vzajemnosti je vodil opozicijo Havliček, ki je bil sam v mladosti njen pristaš, potovanja po slovanskem svetu so ga pa prepričala o nasprotnem. Spoznal je, da Slovani niso en narod, da se ne more govoriti o slovanskem narodu, kakor tudi ne o germanskem itd. V avstrijskem cesarstvu je najlepša garancija za Čehe in za Ilire. Nemogoče je, da bi vsi Slovani kdaj imeli v literaturi en jezik. Havliček je nasproti Kollarjevi slovanski vzajemnosti podarjal najprej svojo narodnost, čes, boljše je, ako ljubimo manj ljudi, a te temeljito in gorko, nego pa vsakega nekoliko. Iz sanjarskega slovanstva, kakor ga je širil Kollar in njegova šola, je ustvaril Havliček določno obliko, ki je bila zmorna plodnosnega življenja. Njegovi nazori so bili realnejši in so polagoma prodrli. Vzprijel jih je tudi Palacky. V znamenju teh idej se je vodila slovanska politika 1848. leta.

Pri nas na jugu je bil zlasti Matija Majar pristaš Kollarjevih idej, ki jih je skušal uresničiti v kulturnem in političnem oziru. Gaj sam je pa pisal leta 1837. uredništvu "Danice Ilirske", da je Kollar velik kot poet, majhen kot zgodovinar in najmanjši kot politik. Tudi Vraz nastopa leta 1840. proti prestrašnemu apologetstvu Rusije. Najodličnejši nasprotnik Kollarjevega vseslovanstva, a obenem tudi ilirizma je bil — kakor znano — Prešeren, o čemer govorim v drugi zvezi. In stališče Bleiweisovo?

Material, ki ga je imel dr. Bleiweis pred seboj, to je bila kmetijska masa, zanemarjena in zaostala v vsakem oziru. Kar je bilo zavednih izobražencev, ti niso bili vsi edini, marveč razcepljeni na več strank, izmed katerih je druga drugo poskušala izpodrinuti. Kaj je preostajalo Bleiweisu drugega, nego izkristalizovati ta kaos, ki ga je našel, dati mu določeno obliko in z njim prilesti neuko kmetsko maso v kulturno življenje. Kakšen je bil vendar položaj Slovencev v predmarčni dobi? Brez domačega plemstva, ki je pri drugih narodih igralo važno ulogo, brez slovenskega meščanstva; celo nižja duhovščina, ki je še najbolj čutila z narodom, t. j. s kmetom — tlačanom, na Koroškem in Štajerskem obično ni bila zmorna slovensčine niti za najnavadnejše molitve; po solah in uradih je gospodovala tuščina; politična in cerkvena razcepljenost je podpirala separatistne težnje in morila narodno zavest; ni bilo skupnega imena, rabile so se tri različne pisave, vsaka po posebnem narečju; peščica izobražencev se je bojevala med seboj za vpliv in duhovniki — janzenisti so v zvezi z absolutistno vladno nasprotovali svobod-

no razvoju slovenskega slovstva: to je slika, ki nam jo nudi predmarčna doba....

Ako je hotel dr. Bleiweis pridobiti kmeta, priprostega človeka, za kulturo, uvesti ga v narodno življenje, potem se mu je moral bližati s tistim sredstvom, ki je bilo temu človeku najbližje in najbolj znano: s staro pisavo bohorice in z jezikom, ki ga je narod govoril in razumel. Na tej realni podlagi, ki jo je ustvarila slovenska reformacija, je mogel solidno zidati dalje in brez krika in vika uvesti gajico ter obenem polagoma zlit različna slovenska narečja v knjižno slovensčino. Iz kaosa je bilo treba napraviti najprej diferenciacijo; le določeni, ami v sebi trdni deli morejo tvoriti življenja in napredka, zmorno enoto in celoto. Macun piše Vrazu, da mu je Koseski dejal: "Kako bi se mi pridružili onim ne vem katerim Iliram, ki v vseh svojih delih niti ne vedo, kdo in kaj smo mi, ki v svoj slovar niso vzeli niti ene besedice, ki ne bi se nahajala v krajih ali knjigah ilirskih, ki se nas ne spominjajo razven takrat, kadar nas je jim treba?" Macun dostavlja, da je istina, kar je rekel nekoč pozneje Koseski: "Sedaj se ni treba združiti in ni koristno, ker bi na ta način zaostalo naše ljudstvo; treba ga je tu izobraziti, potem se more dovesti k ilirizmu."

Dr. Bleiweis sicer ni vedno nastopal povsem trdno in je sementertja omahoval, čemur se pa ni čuditi, ako imamo pred očmi celotni položaj. Vpliv Kollarjevih idej, ki so se pri nas širile pod firmo ilirizma, je bil premočen in stanje Slovencev preobupno, da bi se ne bil dr. Bleiweis časih nekoliko zaustavil. Misli o vseslovenskem jeziku se popolnoma tudi on ni mogel iznebiti. Toda najprej je bilo treba podreti doma provincialne predsodke, zamenjati zemljepisno-lokalna imena s skupnim narodopisnim imenom "Slovenec" in zbrati raztresene kose za nadaljnje smotreno delo.

(Dalje prih.)

Zdravilno milo

bi morala imeti vsaka družina vedno priročno. Tako milo je Severovo Zdravilno Milo (Severa's Medicated Skin Soap). Je antiseptično čistilo zdravlilo in okrepevalno. Posebno dobro za otroško kopel, pa tudi za odrasle, za pranje kože, britje, za obrazno barvo, — ne najdete boljšega. Poskusite je. Vprašajte svojega lekarja za Severovo Zdravilno Milo (Severa's Medicated Skin Soap). Cena 25 centov. Ako ga on nima, je naročite naravnost od W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Adv.

Novo samostrelno puško

preizkušajo pravkar v armadi Združenih Držav. Puška je izum znanega konstrukterja Colta in more izstreliti v minuti 652 krogel; novinci, ki je sploh še niso bili vajeni, so dosegli po 500 strelcev v minuti. Puška je le ma-

lo težja od navadne armadne puške; pri streljanju jo naslonijo na majhno trinožno stojalo. Par vojakov, oboroženih s takimi puškami, doseže strelni učinek cele kompanije. Armadna uprava je že naročila 500 takih pušk, da jih uvede za poskušnjo.

LOKALNI ZASTOPNIKI (ICE) "A. S."

Allegheny, Pa.: John Mravintz.
Aurora, Ill.: John Kočevar.
Aurora, Minn.: John Klun.
Bradley, Ill.: Math. Stefanich.
Bridgeport, O.: Jos. Hochevar.
Chicago, Ill.: Jos. Zupančič.
Calumet, Mich.: John Gosenca.
Cleveland, O.: Jos. Russ in Leon Kušljan.
Chisholm, Minn.: John Vesel.
Collinwood, O.: Louis Novak.
Denver, Colo.: George Pavlakovich.
Ely, Minn.: Jos. J. Peshel.
Enumclaw, Wash.: Jos. Malnerich.
Gilbert, Minn.: Angela Pregled.
Hibbing, Minn.: Frank Golob.
Houston, Pa.: John Pelhan.
Indianapolis, Ind.: Martin Česnik.
Iren Mountain, Mich.: Louis Berca.
Ironwood, Mich.: M. J. Mavrin.
Kansas City, Kans.: Peter Majerle.
La Salle, Ill.: Anton Castello in Jakob Juvancic.
Lorain, O.: Jos. Perušek.
Lowell in Bisbee, Ariz.: John Gričar.
Milwaukee, Wis.: John Vodovnik.
Moon Run, Pa.: John Lustrik.
Newburg (Cleveland): John Lekani.
Ottawa, Ill.: Jos. Medic.
Peoria, Ill.: M. R. Papich.
Pittsburgh, Pa.: Anton Sneller.
Sheboygan, Wis.: Jakob Prestor.
So. Chicago, Ill.: Frank Gorenz.
Soudan, Minn.: John Loushin.
So. Omaha, Neb.: Frank Kompare.
Stambaugh, Mich.: Aug. Gregorich.
Steelton, Pa.: A. M. Papich.
St. Joseph, Minn.: John Poglajen.
St. Louis, Mo.: John Mihelelich.
Valley, Wash.: Miss Marie Torkar.
Waukegan, Ill.: Matt. Ogrin.
Whitney, Pa.: John Salmich.
Willard, Wis.: Frank Perovšek.
Youngstown, O.: John Jerman.

V onih naselbinah, kjer zdaj nimamo zastopnika, priporočamo, da se zgleda kdo izmed prijateljev našega lista, da mu zastopništvo poverimo. Zeleni bi imeli zastopnika v vsaki slovenski naselbini.

Uprav. "A. S."

Dobro sredstvo za vtreti

ne sme manjkati pri nobenem dobro urejenem domu. Dr. Richterjev

PAIN-EXPELLER

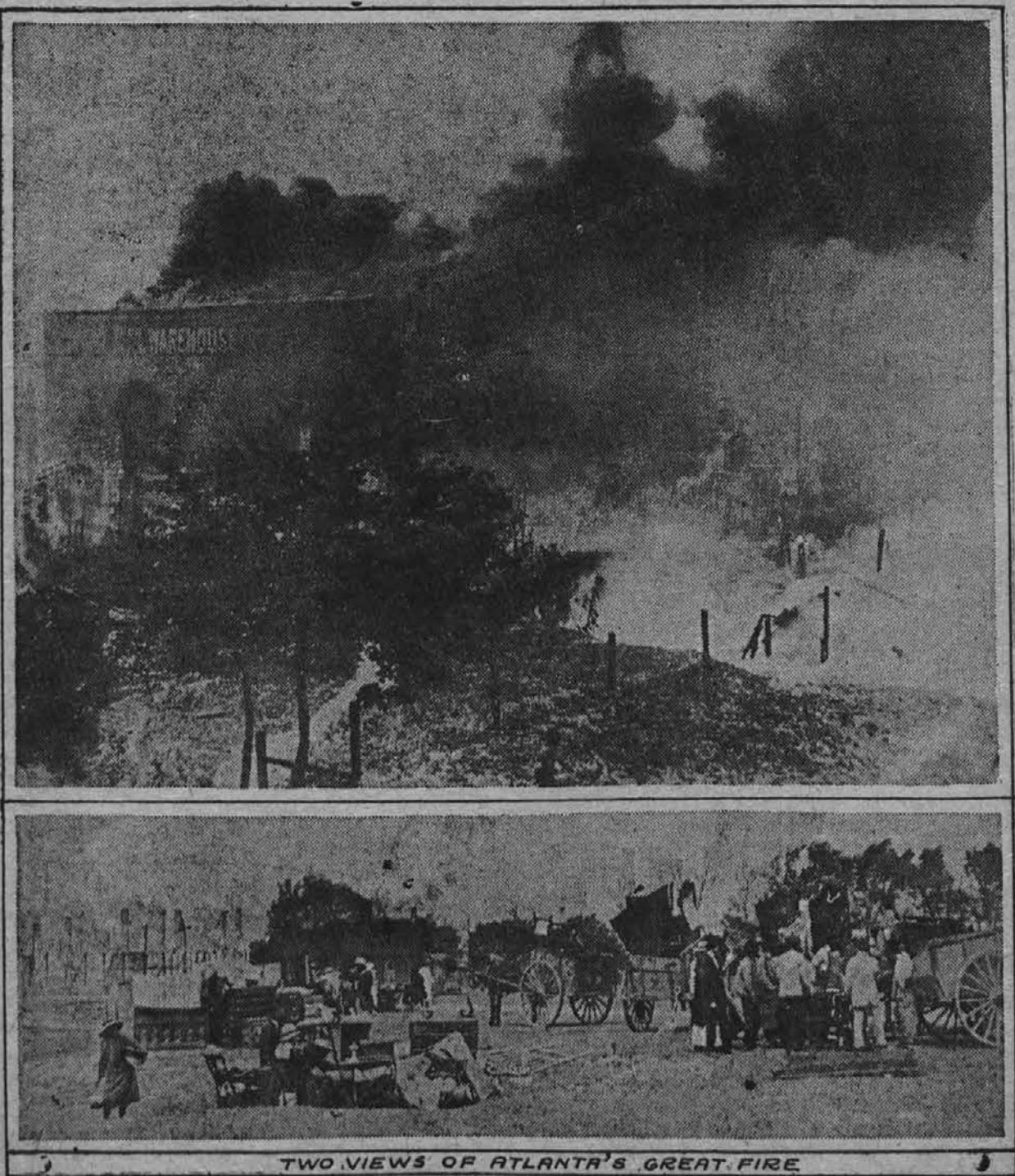
ima nad 50 let velike priznanje med Slovenci na celotnem svetu.

Jedino pravi s varstveno znamko sidra.

25c. in 50c. v lekarnah in naravnost od

F. AD. RICHTER & CO.

74-80 Washington Street. New York, N. Y.

TWO VIEWS OF ATLANTA'S GREAT FIRE

Photos by American Press Association.

DVA PRIZORA IZ VELIKEGA POŽARA V ATLANTI, GA.

Poročali smo o nedavnem požaru, ki je napravil \$3,500,000 škode v mestu Atlanta, Ga. Pogoreli del mesta bodo zopet zgradili. Plameni so razdejali 1,563 poslopij, med njimi več cerkva in veletrgovin. Zgornja slika kaže del požara ob njegovem višku; spodnja slika kaže prevažanje pohištva proč od plamenov.

Ljubosumnost.

Humoreska. * Spisal F. M. Dostojevski.

(Dalje.)

"Aj, to ste vi?" je vzkriklil gospod v kuhinjo.

"Al' c'est vous?" je vzkriklila Glafira Petrovna in planila z nehljeno radostjo k njemu. "Moj Bog! Kaj se mi je pripetilo! Bila sem pri Polovcinah; lahko si misliš... saj veš, da stanujejo zdaj pri Izmajlovskem mostu. Pravila sem ti, se spomniš? Vzela sem sani odtam. Konji so se splašali, zdirjali, prebrnili sani, padla sem na tla, komaj sto korakov odtod. Kočijača so prišli, jaz sem bila vsa iz sebe. K sreči je monsieur Tvorogov..."

"Kako?"

Monsieur Tvorogov je bil podoben bolj okamenemu ustebri kakor monsieur Tvorogov.

Monsieur Tvorogov me je ugledal tukaj in se ponudil, da me spremi; no, zdaj ste vi tukaj, in jaz vam morem izraziti samo svojo iskreno hvaležnost, Ivan Iljič..."

Dama je podala roko okamenemu Ivanu Iljiču in je njegovo skoro včipnila, ne stisnila.

"Monsieur Tvorogov! moj znanec. Na plesu pri Skorlupovih sva se seznanila; zdi se mi, da sem ti pravila? Ali se ne spominjaš, Koko?"

"Ah, seveda, seveda! Ah, spominjam se!" je spregovoril gospod v kosmatem kožuhi, ki se je odzval na klic: Koko. "Zelo me veseli, zelo me veseli."

In toplo je stisnil roko gospodu Tvorogovu.

"S kom pa govorite tu? Kaj pa to pomeni? Jaz čakam..." se je razlegel hripavi glas.

Pred gručo je stal gospod neskončno dolge postave. Izvlekel je lornjeto in pazljivo motril gospoda v kosmatem kožuhi.

"Ah, monsieur Bobinčin!" je začela betala dama, "odkud pa? Kako nključje! Pomislite, pravkar so se mi splašali konji... no, tukaj je moj mož! Jean! Monsieur Bobinčin, na plesu pri Karpovih..."

"Ah, zelo, zelo, zelo me veseli! No, jaz vzamem takoj voz, draga."

"Vzem, Jean, vzemi: jaz sem se vsa prestrašena; vsa se tresem, bilo mi je celo slabo..." Danes na maskaradi, je šepnila Tvorogova. "Zdravstvuj, do svidenja, gospod Bobinčin! Gotovo se srečava jutri na plesu pri Karpovih..."

"Ne, oprostite, mene jutri ne bo; kako bo šele jutri, ako je že danes tako..." Gospod Bobinčin je zamrmral se nekaj skozi zobe, podrsal s svojim velikim skornjem, sedel v svoje sani in se odpeljal.

Voz je zapeljal prednje; dama je sedla vanj. Gospod v kosmatem kožuhi je obstal; videti je bilo, da nima moči, da bi se premaknil, brezsmiselno je gledal na gospoda v suknji. Gospod v suknji pa se je smehljaj precej bedasto.

"Jaz ne vem..."

"Oprostite, zelo me veseli, da sva se seznanila," j' odgovoril mladi človek in se priklonil zvedavo in ekoliko boječe...

"Zelo, zelo sem vzradočen..."

"Galošo ste izgubili, se mi zdi..."

"Jaz... Ah, da! Hvala lepa, hvala lepa! Dal si bom napraviti raje gumijaste čevlje..."

"V gumijastih se noga nekako potiti," je rekel mladi gospod, očividno z brezmejnimi zanimanjem.

"Jean! Ali boš že kmalu?"

"Zares, poti se. Takoj, takoj, dušica, midva sva baš v zanimivem razgovoru! Zelo dobro ste opomnili, noga se poti... Sicer pa, oprostite, jaz..."

"O, prosim..."

"Zelo, zelo, zelo me veseli, da sva se seznanila..."

Gospod v kožuhi jesedel v voz. Voz se je premaknil; mladi gospod je še vedno stal na mestu in mu sledil zelo osuplo z očmi.

II.

Naslednji večer je bila predstava v italijanski operi. Ivan Andrejevič je planil v dvorano kakor bomba. Še nikdar se ni opazilo na njem takšnega furora, take strasti do glasbe. Nasprotno, vedelo se je gotovo le, da je Ivan Andrejevič izredno rad zadel par trenutkov v italijanski operi; izrazil se je celo parkrat, da je to prijetno in sladko. "Primadona ti mijavka," je pravil prijateljem, "kakor bela mačica, to ti zapoje pesemco-uspavanko." No, to je pripovedoval že davno, še v prošli sezoni; a zdaj, o jo! Ivan Andrejevič tudi doma ne spi ponoči. Danes pa je vendarle planil kakor bomba v dvorano, ki je bila nabito polna. Celo gledališki sluga je vztrepetal pri njegovem pojavu in pogledal po strani, s sumljivim pogledom na njegov stranski žep, v popolnem pričakovanju, da ugleda tam ročaj za vsak slučaj pripravljenega bodalca. Treba je še pripomniti, da sta v tistem času gospodovila dve stranki in vsaka se je potegovala za svojo primadono. Eni so se imenovali ***zisti, drugi pa

***nisti. Obe stranki sta ljubili glasbo do take mere, da so se gledališki slugi začeli bati kakega izredno odločnega pojava ljubezni k vsemu lepemu in vzvišenemu, vtešenemu v tih dveh primadonah. In vsled tega se je sluga ob pogledu na tako mladosten pojav v dvorani gledališča od strani že sivolasega starca, dasiravno navsezadnje ne povsem sivolasega, a vendar starega tako okoli petdeset let, plešastega in v splošnem človeka po videzu solidnega vedenja, — spomnil nehoti visokih besed Hamleta, kraljeviča danskega:

"Če že starost tako globoko pada, kaj šele mladost?..." itd.

In gledal je, kakor že gori povedano, na stranski žep iraka, v pričakovanju, da ugleda tam bodalce. No, tam je bila samo denarnica in drugzega nič.

Pridrvi v gledališče, je Ivan Andrejevič na mah obletel z očmi vse lože druge vrste, in — o groza! Srce mu je zastalo: ona je bila tukaj! Ona je sedela v loži! Tam je bil tudi general Polovcin s soprogom in vsakinja, tam je bil tudi generalov adjutant, — nenavadno pripraven mlad človek, tam je bil še en civilist... Ivan Andrejevič je napel vso pozornost, vso bistrost svojih oči, toda — o groza! Civilni človek se je prekanjeno skrival za adjutanta in je ostal v mraku nepoznanosti.

Ona je bila tu, in je vendar rekla, da je nikakor ne bo tukaj!

To je bila tista neodkritosrčnost, ki se je pojavljala nekaj časa sem pri vsakem koraku Glafire Petrovne, in katera je morila Ivana Andrejeviča. Ta civilni mladenič na primer ga je spravljal slednjic v popoln obup. Spustil se je popolnoma uničen na svoje mesto. Toda odkod pravzaprav obup? Saj je to zelo navaden slučaj...

Treba je pripomniti, da se je sedež Ivana Andrejeviča nahajal tik zraven parternih lož in vrh tega je bila usodna loža druge vrste natančno nad njegovim sedežem, tako da on v svojo največjo nejevoljo ni mogel opaziti prav ničesar od tega, kar se je vršilo in gojilo nad njegovo glavo. Zato pa je v njem vse divjalo in vrelo, kakor v samovarju. Ves prvi akt je minil zanj neopaženo, to se pravi, on ni slišal niti ene note. Pravilo, da je glasba tako dobrodejna, ker se dajo njeni utisi prilagoditi razpoloženju najrazličnejše vrste. Človek, ki se radosti, najde v njenih zvokih radost, tisti, ki je žalosten — žalost; v usneš Ivana Andrejeviča je rjovel pravi vihar. Da je bila mera vsega hudega polna, so zadaj, spredaj in ob straneh kričali tak ki strahotni glasovi, da se je Ivanu Andrejeviču trgalo srce. Slednjič je bilo dejanja konec. Ta trenutek pa, ko je padala zaveša, se je naključil našemu junaku tak dogodek, da ga nobeno pero ne more opisati.

Pripeti se včasih, da pade z vrhne vrste lož dol gledališki list. Kadar je predstava dolgočasna in gledalci zehajo, je to zanje vesel dogodek. Z velikim zanimanjem sledi poletu tega nenavadno mehkega papirja prav od vrhne vrste, in zdi se jim zelo prijetno gledati, kako potuje semintja prav do parternih sedežev, kjer se popolnoma gotovo vsede na katerokoli glavo, ki ni prav nič pripravljena na ta slučaj. In zares je zelo zanimivo gledati, kako pride ta glava v zadrego (zakaj v zadrego pride čisto gotovo). Jaz se vselej tudi zelo bojim za damska kukala, ki leže mnogokrat na robu lož; meni se vedno zdi, da bodo zdaj, zdaj zletela na katerokoli glavo, popolnoma nepravilno na ta slučaj. Toda vidim, da sem na nepravem mestu napravil tako tragično opombo, in jo vsled tega prepuščam podlistkom tistih časopisov, ki vas čuvajo in svare pred goljufijami, pred nezanesljivostjo, pred molji, ako delajo nadlego pri vas v hiši, priporočujoč znanega gospoda Principe, strašnega sovražnika in nasprotnika vseh moljev, ne samo ruskih, temveč tudi inozemskih, kakor na primer pruskih in drugih.

Ivanu Andrejeviču pa se je pripetilo slučaj, ki ni dosilodob še nikjer opisan. Njemu ni priletel na glavo — kakor že povedano, v precejšnji meri plešasto — gledališki list, — priznam, da mi je nekoliko sitno povedati, kaj mu je priletelo na glavo; kajti v resnici dela moji sramežljivosti preglavico misel, da moram objaviti, da je na častljivo, golo, to se pravi deloma las pogrešajočo glavo ljubosumnega, razljučnega Ivana Andrejeviča priletel tak nenaraven predmet, kakor je na primer parfimirano ljubavno pismo. Ubogi Ivan Andrejevič, ki pač ni bil popolnoma nič pripravljen na ta nepričakovan in breztakten slučaj, je vztrepetal tako močno, kakor bi začutil na svoji glavi miš ali kakšno drugo divjo zver.

To pismo je bilo ljubezenske vsebine — o tem ni bilo dvoma. Bilo je pisano na parfimiranem papirju, popolnoma tako, kakor se pišejo pisma v romanah, in zganjeno v značilno majhno obliko, tako da se ga je dalo skriti

pod damsko rokavico. Padlo je dol brzokone po nezdgi, ravno v trenutku, ko je bilo oddano. Nekdo je prosil, na primer gledališki list; in že je bilo pisemce spretno vtaknjeno v ta list, že ga je skoro držala znana roka, toda en trenutek, morda neprevidna kretnja adjutanta, ki je potem nenavadno spretno opravičeval svojo nerodnost, in pisemce se je izmuznilo in drobčene ročice, drhteče od razburjenja, postavni mladenič pa, ki je bil že iztegnil svojo nestrpno roko, je naenkrat prejel namesto pisma samo gledališki list, s katerim pa ni vedel začeti ničesar. Zelo neprijeten, nenavaden slučaj, to je čista resnica, toda, priznajte sami, Ivanu Andrejeviču je bilo to še neprijetnejše.

"Predestine," je zašepetal, stiskajoč pisemce v rokah, in mrzel pot ga je oblival. "Predestine! Krogla že najde krivca!" je šinilo po njegovi glavi, "ne, ne tako! V čem pa sem jaz kriv?"

Eh, kaj se vse ne podi po glavi človeka, ki ga doleti tak nenavaden slučaj! Ivan Andrejevič je sedel na svojem sedežu okamenel, kakor pravijo, ne živ, ne mrtev. On je bil uverjen, da so na vseh straneh opazili ta dogodek, ne glede na to, da se je ravno tačas začel v dvorani mrzličen vrvež in da so od vseh strani klicali petko. Sedel je tako zmeden, tako zardeč, in si ni upal niti dvigniti oči, kakor da se mu je zgodila kakršnakoli neprilakovana neprijetnost, nekaj zelo nerodnega v prekrasni mnogostevilni družbi. Naposled se je odločil, da dvigne oči.

"Prijetno so peli!" je pripomnil gizdalini, ki je sedel na njegovi desni strani.

Gizdalini je bil v najvišji stopinji navdušenja; ploskal je z rokami, a glavna njegova opora v navdušenju so bile noge. Površno in raztreseno se je ozrl na Ivana Andrejeviča in napravil že tisti trenutek z rokama zaščito ob uših, da bi se čulo glasneje ter zakrčal ime pevke. Ivan Andrejevič, ki še nikdar ni bil slišal podobnega grla, je bil ves vznemirjen. "Ta ni ničesar opazil!" je pomislil in se obrnil nazaj. Debeli gospod pa, ki je sedel za njim, je stal zdaj obrnjen s hrbtom proti njemu in mirno motril lože z lornjeto. "Tudi prav!" je pomislil Ivan Andrejevič. Spredaj niso opazili ničesar, to se razume. Plaho in z radostnim upanjem je pogledal postrani se na parterno ložo, zraven katere je bil njegov sedež, in je ves vztrepetal v najneprijetnejšem čustvu. Tam je sedela prekrasna dama, ki se je bila vrgla s hrbtom na sedež, zakrila usta z robcem in se hohotala kakor obsedena.

"Oh, te ženske, te ženske!" je zašepetal Ivan Andrejevič in se napotil čez noge gledalcev proti izhodu.

Zdaj pa predlagam, da čitatelji sami sodijo, prosim jih, da sami razsodijo med menoj in Ivanom Andrejevičem. Ali je imel res prav v tem trenutku? Veliko gledališče obsega, kakor znano, štiri vrste lož in peto vrsto — galerijo. In zakaj bi človek sklepal nepreklicno, da je pismo padlo brezpogojno iz ene gotove lože, ravno iz te in iz nobene druge, katerekoli, — na primer s pete vrste, kjer se tudi nahajajo dame? Toda strast je izključila in ljubosumnost celo najizključnejša strast na svetu.

Ivan Andrejevič je planil v foyer, stopil k svetilki, razpečatil pismo in prebral:

"Danes, takoj po predstavi, v G...ski ulici, ob oglu...ske ceste, v hiši K..., v tretjem nadstropju, na desno od stopnjice. Vhod naravnost od osprej. Bodi tam, sans fautes; prosim te za Boga!"

Pisave Ivan Andrejevič ni spoznal, toda dvoma ni bilo, da se je šlo za ljubavni sestanek. "Izsediti jo, zaslediti in zatreti zlo takoj v začetku," je bila prva misel Ivana Andrejeviča. Šinila mu je skozi misli tudi želja, dokazati ji greh takoj sedaj, kar tukaj in amestu; toda kako naj to stori? Ivan Andrejevič je stekel celo v drugo vrsto lož, a se je spametoval in se vrnil že medpotoma. In nikakor se ni mogel odločiti, kaj naj počne, kam naj gre. Da bi vendar le storil nekaj, je stekel na drugo stran in pogledal skozi odprta vrata neke tuje lože na nasprotno stran. Tako, tako! V vseh peterih nadstropjih lož, v navpični vrsti nad njegovim sedežem so sedele mlade dame in mladi ljudje. Pisemce je moglo pasti iz vseh peterih nadstropij naenkrat, zakaj Ivan Andrejevič je sumil odločno, da so vse te lože v zaroti proti njemu. Toda njega tudi vse to, kar je videl, ni odvrnilo od sumnje. Ves čas drugega dejanja je tekal po hodnikih, ali nikjer ni našel miru svoji duši. Naposled je šel k gledališki blagajni nadejajoč se, da izve od blagajnika imena oseb, ki so bile vzele lože v vseh štirih vrstah, toda blagajna je bila že zaprta.

Slednjič je zagrmelo divje klicanje in ploskanje. Predstava je bila končana. Začeli so pozivati igralce na oder, zlasti sta grmela prav z vrha dva glasova, — to sta bila voditelja obeh strank. Ivanu Andrejeviču ni bilo do vsega tega, v njem je že dozoreval natančni nadaljnega postopanja. Oblekel je suknjo in se podal v G...sko ulico, da bi tam zasledil njo, jo razkril in ji dokazal greh ter sploh nastopil vse energičneje, kakor včerajšnji dan. Kma-

lu je našel hišo in že stopil v ežo, ko je nenadoma smuknila mimo njega, skoro pod njegovimi rokami, postava gizdalina v površniku, ga prehitela in se spustila po stopnjicah v tretje nadstropje. Ivanu Andrejeviču se je zadelo, da je to prav tisti gizdalini, dasi on tudi preje ni mogel razločiti obraza tega gizdalina. Srce mu je zastalo. Gizdalini ga je pustil že za dve stopnjici za seboj. Slednjič je slišal, kako se so odprla vrata v tretjem nadstropju, odprla se, ne da bi kdo kaj pozvonil, kakor da so že čakali prisileca. Mladi človek je izginil v trenutku v stanovanju. Ivan Andrejevič je dospel do tretjega nadstropja še predno so utegnili zapreti tam vrata. Hotel je še nekoliko postati pred vrati, premišljeno razmotriti svoj korak, prepustiti za trenutek srce bojazljivosti, potem se pa na vsak način odločno odločiti za nekaj zelo odločnega; ravno ta trenutek pa je spodaj pred hišo zaropotala kočija, vrata so se s hrusom odprla in težki koraki nekoga so se začeli med kašljanjem in stokanjem pomikati po stopnicah navzgor. Ivan Andrejevič se je preplasil, odprl je vrata in se pojavil nenadoma v stanovanju z vsem zmagoslavljem prevaranega moža. Nasproti mu je planila sobarica, vsa razburjena, — potem se je prikazal možski; toda ustavit Ivana Andrejeviča nikakor ni bilo mogoče. Kakor bomba je planil dalje, prešel dve temni sobi in se naenkrat pojavil v spalnici pred mlado, prekrasno damo, ki je vsa trepetala od strahu in strmele vanj tako brezmejno prestrašeno, kakor da prav nič ne razume, kaj se godi okrog nje. Ta trenutek pa so se začeli težki koraki v sosedni sobi, ki so se blizili naravnost proti spalnici: to so bili isti koraki, ki so se preje vzpenjali po stopnicah.

(Dalje prih.)

POŠILJATELJEM DENARJAI

Vsled vojnega stanja med Združenimi Državami in Nemčijo je ves poštni in bančni promet z Nemčijo in Avstrijo za nedoločen čas ustavljen. Odsehd do preklica ne moremo torej nič več pošiljati denarja v Avstrijo ali Nemčijo, ali na kak drugi način izposlovati izplačil v omenjenih državah.

Priporočamo se za poznejši čas, ko se razmere zopet izboljšajo, ter beležimo s spoštovanjem

AMERIKANSKI SLOVENEK,

bančni oddelek,

1006 N. Chicago St. Joliet, Ill.

NAPRODAJ SE DOBRO OHRAJNENA kuhinjska peč na 6 rinkov. Cena \$20, če se vzame takoj spoti. Oglasite se na 314 Smith St., Joliet, Ill. 51-5—

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in preka-jene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v naši mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

Pristopite k največjemu sloven-skemu podpornemu društvu.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE

(The Holy Family Society)

čtev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1917.

Predsednik.....George Stonich.
Podpredsednik.....Stephen Kukar.
Tajnik.....Jos. Klepec.
Zapisnikar.....John Barbach.
Blagajnik.....John Petric.
Reditelj.....Frank Kocjan.

Nadzorniki:

John N. Pasdertz, Joseph Težak,

John Štublar.

To društvo sprejema rojake in rojakinje in sicer od 16. do 50. leta in vsaki delavni dan za 50c na mesec.

Zavarujete se lahko za \$500.00 ali za \$250.00 pri D. S. D. za malo mesečnino.

To društvo ima že nad \$2,100.00 v bolniški blagajni in je v edenindvajsetih mesecih plačalo nad \$2706.50 bolniške podpore članom (icam). Kdor plača takoj ob pristopu \$3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Pristopnina je še prosta.

Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo ob 1. uri pop. v stari šoli.

Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se glasi pri katerem odborniku.

so prepricane, da dobijo pri meni najboljše, najčistejše in najcenejše

meso, grocerije

IN KRANJSKE KLOBASE

istotako vse vrste drugo sveže in preka-jeno meso ter vse druge pedmete, ki spadajo v področje mesarske in grocerijske obrti.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam.

Spoštovanjem

John N. Pasdertz

Chicago tel. 2917.

Cor. Cora and Hutchesins St., Joliet, Ill.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras

Chl. Phone 376 N. W. 927,

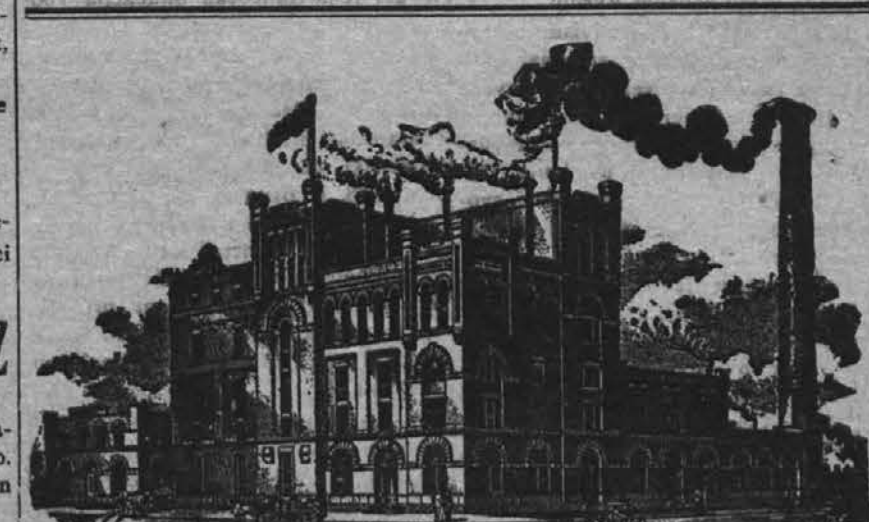
120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

Rojakom priporočamo sledeče blago.

Kranjski Brinjec, zaboj (12 steklenic) za	\$12.00
Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za	\$10.50
Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za	\$5.00
Raybar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za	\$7.00
Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za	\$10.50
S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za	\$10.00
Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za	\$9.00
Holland Gin, zaboj (15 steklenic) za	\$12.00
Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za	\$6.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za	\$7.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za	\$6.00
Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po	75c

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

Fred Lehning Brewing Co.

JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts. Both Tel ephones 26. JOLIET, ILLINOIS

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.